

Natur gör chefen klok

Kan naturen göra chefer mer kreativa? Kan stillhet ge chefer som fattar bättre beslut? Ett gäng chefsutbildare söker svaren på varsin öde ö i skärgården.

text Åsa Ottosson foto Thron Ullberg





Efter solodygnet samlas chefsutbildarna runt lägerelden för att äta och prata. Det är dags att utbyta erfarenheter. Dags att fundera över hur man kan ta med sig erfarenheterna hem.

Bild t h: "Man blir en klokare beslutsfattare om man vistas regelbundet i naturen", säger Göran Gennvi, organisations- och ledarskapskonsult. Man får helt enkelt lättare att fatta hållbara beslut.

ULRIKA TILLBERG KASTAR I LAND TÄLT, sovsäck och liggunderlag från båten och hoppar efter till kliporna på den lilla kobben. Hon har ett helt dygn i avskildhet framför sig, något hon verkligen har sett fram emot – äntligen ett andningshål i den stressiga vardagen. Ulrika arbetar som utbildare och inspiratör för chefer och andra nyckelpersoner inom näringsliv och förvaltning vid IFL (Institutet för Företagsledning) vid Handelshögskolan i Stockholm. Skolan är rankad som en av Europas främsta av anrika affärstidningen Financial Times. Det är fullt ös på jobbet, som Ulrika uttrycker det.

– När solo-dygnet närmade sig fick jag fjärilar i magen. Jag ser mig själv som en sportig friluftsmänniska, men är egentligen inte så van att sova i tält. Och hur skulle man packa?

Fyra av Ulrikas kolleger sitter på varsin kobbe i avskildhet. De är på kurs med Göran Gennvi från Naturakademien Learning Lab, organisations- och ledarskapskonsult som specialiserat sig på att hjälpa chefer att fatta klokare beslut genom att vistas i naturen. Men det handlar inte om golf, segling, tuffa femkamper eller andra krävande aktiviteter. Det handlar om något mycket svårare. Stillhet.

Göran Gennvi menar att man blir en klokare beslutsfattare av att vistas regelbundet i naturen. Att man helt enkelt får lät-

tare att fatta hållbara beslut. Han är inte ensam om det. Inspiratörer och vägvisare som onondagahövdingen Oren Lyons och managementgurun John P Milton, båda från USA, och många andra ingår i ett nätverk av ledarskaps- och organisationskonsulter som arbetar i samma anda runt om i världen.

För Görans del började det för över 30 år sedan på en fjällslutning i Härjedalen. Han arbetade som färdledare på sommarloven och var ute med några näringslivshöjdare som brukade komma dit för att känna lugnet och hämta kraft.

– Så här borde man må när man fattar viktiga beslut, sa en känd företagsledare som låg utsträckt i ripbärsriset bredvid Göran när de vilade efter lunchen.

FÖRETAGSLEDAREN BERÄTTADE att den årliga veckan i fjällen fick honom att hitta sig själv, och gav honom perspektiv – hjälpte honom att skilja viktigt från oviktigt.

Det där kunde Göran inte glömma. Han som jobbade med att ge folk adrenalinkickar i naturen hade upptäckt att det också fanns något annat därute som folk behövde. Hans vision blev att på sikt bidra till bättre beslut genom att jobba med chefer i naturen. Han pluggade ekonomi och skaffade sig erfarenheter genom att arbeta på ett managementkonsultföretag med många av landets storföretag som kunder.

Sedan han startade eget har Göran haft mängder av kurser och övernattnings utomhus med politiker och företagsledare både i Sverige och utomlands, nu senast på Tällberg Forum med beslutsfattare från mer än 60 länder. En av favorithistorierna handlar om en ambassadör som i en övning tog av sig skorna och gick barfota i gräset. Han fick så omvälvande känslor av att känna gräs under sina bara fötter, att han natten bestämde sig för att sluta sitt arbete som diplomat för att arbeta med något som kändes viktigare för honom: Vattenfrågor i tredje världen.

Men naturen passar inte bara beslutsfattare. Att vistas i naturen kan vara bra för en hel personalgrupp. Naturen är det perfekta konferensrummet. Där, utan den vanliga rekvisitan av powerpointpresentationer, mobiltelefoner och outalad rangordning runt konferensbordet, slappnar man av och blir en öppnare, mer gedigen människa.

– I naturen kliver man ur sin invanda roll. Man upplever naturen med alla sinnen – blir mer närvarande. Och det är närvarande och äkta de flesta tycker att en bra ledare ska vara, säger Göran.

DE FEM LEDARUTVECKLARNA som soloövernattar på kobbar och skär den här helgen har sin huvudarbetsplats vid Sveavägen mitt i Stockholms innerstad. Under vintern och våren har de träffats flera gånger för att lära sig några akademiska teorier om varför naturvistelser är viktiga. Den som vill dra riktigt stor nytta av naturen som kraftkälla måste öva sig i att koppla bort det riktade, intellektuella tänkandet och analyserandet och bara vara närvarande via sina sinnen. Genom att lära sig att vänta in och lyssna till sin inre röst får man ett redskap som är ovärderligt. Detta är en ny sorts lärande som är positivt för helhetssyn och för förmågan att samverka med andra människor.

– Genom att uppleva naturen lär man sig ta vara på sin intuition och kreativitet. Det är inte minst viktigt om man ska leda och utveckla verksamheter mot långsiktig ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet, säger Göran.

Ulrika Tillberg går runt på sin ö och ser sig omkring. Hon tar god tid på sig, vill lära känna ön lite innan hon bestämmer sig för en lägerplats. När hon väl bestämt sig sätter hon upp tältet direkt, och letar sedan upp ett ställe med utsikt mot solnedgången. Så sitter hon stilla i flera timmar. I en anteckningsbok gör hon några blyertsteckningar av det hon ser. Det är ljust länge. En näktergal sjunger.

Samtidigt hänger jag upp min hängmatta och mitt myggnät i några krokiga tallar på grannön. Eftersom jag inte får intervjua kursdeltagarna under solodygnet har jag bestämt mig för att prova på samma sak som de. Jag har följt klippstranden runt ön i jakt på kvällssol. En havsörn flyger lågt över vattnet på tunga vingar. Tre strandskator går in för landning lite längre fram. Nej. Inte analysera, inte sätta namn på allt. Det var ett av få råd vi fick av Göran Gennvi inför vårt solodygn. Se i stället den stora fågelns ändamålsenliga vingslag, färg och form, lyssna till de svartvita fåglar-

»» Det händer i stort sett ingenting, men ändå mycket. Det beror på hur man ser det

nas gälla läte, känn lukten av tallbarr och tång. Gå barfota på klippställarna och känn skrovligheten och värmen som strålar mot fotsulorna.

När jag kommer tillbaka till min enkla lägerplats har solen försvunnit i en molnslöja. Jag sitter på klipporna och tittar mot horisonten tills mörkret faller. Då tar jag ett kvällsdopp. Himlen blir rosa, den blir grå. Jag känner mig alldeles stilla inuti. Tänker inte framåt, inte bakåt. Jag är förvånad över hur lätt det går. Ingen rastlöshet. Det händer i stort sett ingenting, men ändå mycket. Det beror på hur man ser det.

– Jag behövde det här, säger Roy Olofsson, nestorn bland utbildarna, när han kommit tillbaka till vår gemensamma lägerplats efter ett dygn. Jag såg fram emot att vara med mig själv. På sista tiden har jag känt mig som om jag sprungit efter spårvagnen men aldrig hunnit upp den. Det var en god känsla att stilla sig.

Vi sitter på renskinnen runt en lägereld under ett stort vindskydd på huvudön, ”Mockasinön” som Göran kallar den. Nu är det dags att dela med sig, om man vill. Ordet går runt, alla försöker hitta sätt att formulera sina upplevelser på. Flera har upplevt både solnedgång och soluppgång, andra har sovit

Gör ett eget solo

Vem som helst kan prova på natursolo. Man måste inte ha en kursledare om man är i hygglig psykisk balans och lite van vid att vistas i naturen.

Man kan göra en solovistelse i miniformat: vara i avskildhet i en timme på en vacker plats i naturen. Man ska inte tänka på jobbet eller vad man ska ha till middag utan försöka rikta in kropp och sinne på naturens ljud, lukter och smaker. Att bara vara närvarande med alla sina sinnen.

Eller så väljer man att övernatta en eller flera nätter: då ska man ha med sig sovsäck, liggunderlag och eventuellt ett tält. Maten ska hållas till ett minimum.

Om du vill:

- Gå en sträcka väldigt, väldigt sakta och ta in allt du ser och hör. Efter en stund, sakta in och gå hälften så fort.
- Blunda och lyssna till ljuden omkring dig. Vilket ljud hörs starkast? Lyssna på det, sortera undan det och gå vidare till det ljud som hörs näst starkast och så vidare tills du sorterat fram det tystaste av ljuden.

mer än vanligt. Mediterat. De flesta har ätit och druckit sparsamt, för att inte lägga onödigt mycket tid och energi på matlagning.

– För mig var det ren harmoni, säger Ulrika Tillberg. Jag som ibland brukar bli ledsen när jag är ensam kände mig skönt lugn. Jag kom in i en baravara-känsla. Men jag blev lite småsur när jag skymtade Gunnar på ön intill, och hörde Roy lite längre bort. Sluta hosta! tänkte jag. Jag hade inget behov av närhet just då.

En av deltagarna säger att han gärna hade stannat ute i några dygn till. En annan har känt sig lugn och harmonisk men lite uttråkad mellan varven och haft närbkontakt med mängder av mygg och en påflugan padda. Ytterligare en hittade lugnet den första dagen, men förlorade det den andra. Roy berättar om hur han i morse länge satt stilla och såg en smäcker tärna dyka efter fisk två meter bort.

– Då tog jag fram min anteckningsbok och skrev: Om man inte ständigt rör sig kommer det till en, säger han.

Det där är något som Göran Gennvi försöker lära ut. Naturen ger oss metaforer för livet – att se och uppleva skeenden i naturen kan hjälpa oss att förstå oss själva och det som händer i våra liv. Det handlar om att finstämna repertoaren av sinnesinstrument och lära sig ta till vara stunder av djup hänförelse i naturen.

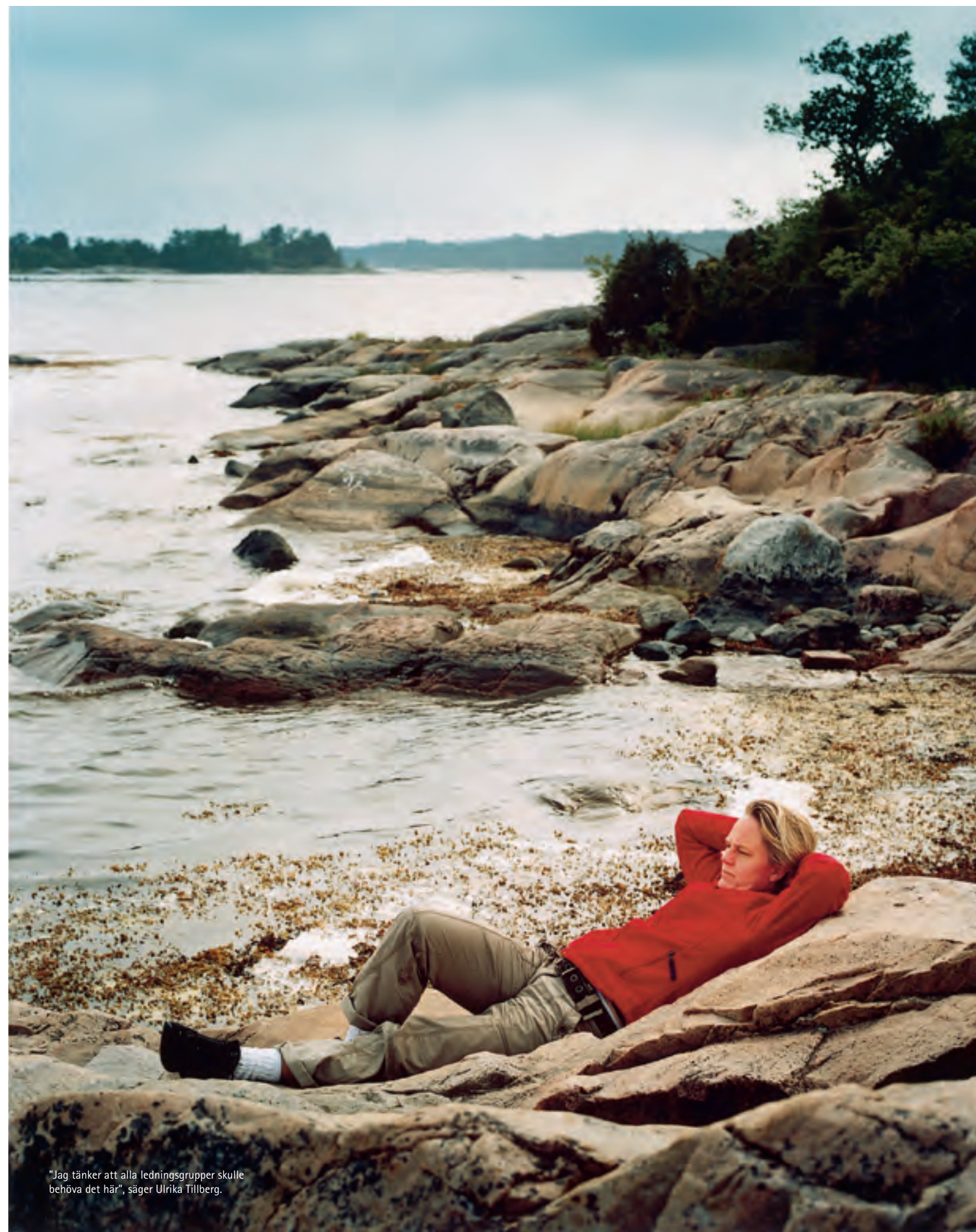
– Målet är att det ska bli en del av vardagslivet. Naturen finns ju tillgänglig nästan överallt, säger Göran Gennvi.

Göran och kursdeltagarna tror att människor är redo för att ge sig ut i naturen, kanske mer än någonsin. Men det är viktigt att ha de rätta argumenten och en ”förpackning” som lockar folk att ta bort något ur sina redan pressade program för att lägga in naturvistelser i stället.

– Alla ledningsgrupper skulle behöva det här, säger Ulrika. Jag tror på att inte krångla till det. Om vi kan hitta tillbaka till det enkla, ursprungliga, kan vi lättare greppa den komplexa helheten. Det är en paradox. Jag ska prova mig fram.

Hur Roy ska använda sina erfarenheter av naturvistelser professionellt är han inte klar över än.

– Till vardags hoppar man ständigt från grej till grej, säger han. Men man måste gå ner och städa i sig själv ibland – för att kunna hitta något eget. Naturen är platsen för det. Där hittar man sin egen trygghet. ➔



”Jag tänker att alla ledningsgrupper skulle behöva det här”, säger Ulrika Tillberg.